

DE LICHENEN VAN GEROLSTEIN

door H. Sipman

Gebieden die zo rijk zijn aan mossen, als Gerolstein met omgeving, moeten ook wel rijk zijn aan lichenen. Maar vanwege het geringe aantal lichenologen in onze gelederen kon slechts een klein deel geëxploreerd worden op de voorjaarsexcursie 1981. Evenals voor de mossen geldt ook voor de lichenen dat het gebied van Gerolstein slecht bekend is. Wel geeft Müller (1965) enkele tientallen soorten op, voornamelijk van de Auberg, Munterley en het Hundsbachtal. De in ons land zo schrikbarende achteruitgang van de lichenen doet zich ook in de omgeving van Gerolstein voelen. Müller (1965) wijst al op het verdwijnen van bv. *Anaptychia ciliaris*. En een aantal door hem in de vijftiger jaren waargenomen, tamelijk opvallende lichenen konden wij niet meer terugvinden, bv. *Peltigera leucophlebia* van de Auberg, *Squamarina crassa* van de Munterley.

Er werden diverse interessante vondsten gedaan, zoals de normaal epiphytische lichenen op de rotsen van de Wöllersberg, en vooral de oude esdoorn met *Cyphelium inquinans* in het stukje loofbos op de helling beneden de Eishöhlen bij Birresborn. *Cyphelium inquinans* is nog niet eerder uit de Eifel vermeld, en geldt in aangrenzend België als vermoedelijk uitgestorven (Lambinon 1969). Bij vergelijking met de Eifel-lijst van Müller (1965) blijken daarin nog enkele door ons gevonden soorten te ontbreken, die wij niet zo bijzonder vinden, nl. *Chaenotheca stemonea*, *Dimerella diluta* en de gewoonlijk niet fructificerende *Buellia griseovirens* en *Ochrolechia turneri*. Voor de steriele soorten kan dat aan de gebrekkige determineersleutels van vroeger liggen, maar

bij de eerste twee soorten zou men aan uitbreiding sinds 1965 denken.

De hieronder volgende soortenlijst is aangevuld met gegevens verzameld door Maarten Brand in 1979 (vindplaatsen 1, 2 en 3).

literatuur:

Lambinon, J. 1969 Les Lichens. ed. Les Naturalistes Belges, Brussel.

Müller, Th. 1965 Die Flechten der Eifel. Decheniana, Beiheft 12.

vindplaatsen:

1. Wöllersberg met omgeving; vulkanisch gesteente, weg-bomen, bos.
2. Auberg; dolomietrots, kalkgrasland met losse steentjes.
3. Munterley; dolomietrots.
4. Eishöhlen bij Birreshorn; loofbos.
5. Ruscheich; loofbos met oude eiken.
6. Heidkopf; sparrebos.
7. Müllershorn; bosjes tussen weiland in beekdal.
8. Dietzenley; loofbos met oude eiken en beuken, basaltrots.
9. Rasbach; loofbos in beekdalletje, met o.a. oude els.
10. Hundshach; eiken-haagbeukenbos met basaltblokken in beekdal.

b: opgave M. Brand; s: epiliet; v: veldwaarneming;

w: opgave Alle de Wit en Han van Dobben.

Lichenen van Gerolstein, 1979 en 1981

<i>Acarospora macrospora</i>	2b
<i>veronensis</i>	1b,w
<i>Acrocordia gemmata</i>	4w op Acer platan.
<i>Anaptychia ciliaris</i>	1bv
<i>Anisomeridium bifforme</i>	4 op Acer platan.
<i>Arthonia didyma</i>	4 op Acer platan.
<i>radiata</i>	7 op Carp. bet. 9v
<i>spadicea</i>	4w op Acer plat. 5w op Querc.
<i>Aspicillia contorta</i>	2
<i>radiosa</i>	1b

<i>Racidia cuprea</i>	1bv
<i>Raeomyces rufus</i>	8sw
<i>Bryoria fuscescens</i>	1w op Salix 5w op Qu. 6w op Pinus 8v
<i>Quellia griseovirens</i>	8v
<i>punctata</i>	5w op Qu.
<i>Calicium adspersum</i>	4w op Acer platan.
<i>quercinum</i>	5 op Qu.
<i>salicinum</i>	4w op Acer platan.
<i>viride</i>	5w op Qu.
<i>Caloplaca cerina</i> v. <i>muscorum</i>	1b
<i>citrina</i>	1bs
<i>lactea</i>	1b
<i>pyracea</i>	1b
<i>stillicidiorum</i>	3b
<i>velana</i>	3b
<i>Cetraria chlorophylla</i>	1w op Frax. 8v
<i>islandica</i>	6w
<i>Chaenotheca ferruginea</i>	1w op Alnus 4v 5w op Qu. 9v
<i>stomonea</i>	7w op Qu. 9 op Aln.
<i>Chrysothrix candelaris</i>	4w op Acer plat. 7w op Qu.
<i>Cladonia anomaea</i>	1w
<i>chlorophaea</i>	1w
<i>coniocraea</i>	4v 5s 6 op Pinus 8v 10v
<i>crispata</i> v. <i>cetrariiformis</i>	6
<i>cryptochlorophaea</i>	6
<i>digitata</i>	8v
<i>furcata</i>	1w 2 6v
<i>grayi</i>	6
<i>macilenta</i>	6v
<i>parasitica</i>	6w op stronk
<i>polydactyla</i>	6w 7b
<i>portentosa</i>	6w
<i>pyxidata</i>	1w 2
<i>rangiformis</i>	1w 2w
<i>squamosa</i>	2w 6w
<i>subulata</i>	1w
<i>symphycarpa</i>	2
<i>uncialis</i> ssp. <i>biuncialis</i>	1w 6
<i>Collema tenax</i>	2v 7b

<i>Coniocybe furfuracea</i>	10 op Carp. bet.
<i>Cyphelium inquinans</i>	4 op Acer platan.
<i>Dermatocarpon weberi</i>	10 op steen in beek
<i>Dimerella diluta</i>	1 op Alnus 4w op Acer pseudo. 10v
<i>Diploschistes scruposus</i>	1w
<i>Evernina prunastri</i>	4v 8v
<i>Fuscidea cyathoides</i>	8w op Fagus
<i>Graphis scripta</i>	4v 7 op Carpinus bet. 8v 9v 10w op Carpinus bet.
<i>Gyalecta jenensis</i>	2b
<i>Haematomma ochroleucum</i>	1b
<i>Huilia crustulata</i>	1w
<i>macrocarpa</i>	8
<i>Hypocenomyce scalaris</i>	8v
<i>Hypogymnia bitteriana</i>	5 op Qu.
<i>physodes</i>	1w op Salix 4v 5w 6v 8v
<i>tubulosa</i>	1w op Frax. 5w op Qu 8v
<i>Lecanactis abietina</i>	9 op Alnus
<i>Lecanora atra</i>	1bw
<i>carpinea</i>	8v
<i>chlarotera</i>	2 4v 7w op Carp. bet.
<i>conizaeoides</i>	1w 3 op Pinus 4v 8v
<i>dispersa</i>	1b 2 5w op Qu. (cf.)
<i>expallens</i>	4 op Ulmus, Acer platan.
<i>gangaleoides</i>	1b
<i>hageni</i>	1b
<i>laevis</i>	8v
<i>pertusarinoides</i>	1b
<i>pulicaris</i>	1w op Alnus 8v 9v
<i>subfuscata</i>	4 op Acer platan.
<i>symmicta</i>	1w op Alnus
<i>Lecidea metzleri</i>	2
<i>monticola</i>	2b
<i>Lecidella carpatica</i>	1b
<i>elaeochroma</i>	4w op Acer platan.
<i>stigmatea</i>	1b 2
<i>Lepraria incana</i>	1w 4w 5w 8v 10v
<i>Leptogium schraderi</i>	2v
<i>Micarea misella</i>	4 op Acer platan.

<i>Ochrolechia</i> <i>parella</i>	1bw
<i>subviridis</i>	4 op Acer platan.
<i>turneri</i>	8w op Qu.
<i>Opegrapha</i> <i>atra</i>	7w op Carp; bet.
<i>niveoatra</i>	4 op Acer platan.
<i>vulgata</i>	4 op Acer platan. 7w op Carp. bet.
<i>Parmelia</i> <i>acetabulum</i>	1w op Frax., Pop.
<i>elegantula</i>	8v
<i>glabratula</i>	1w op Fag. 4 9 op Carp. bet.
<i>loxodes</i>	1bw
<i>saxatilis</i>	1w 4v 8v
<i>subaurifera</i>	8v 10v
<i>sulcata</i>	5w op Qu. 8v
<i>tiliacea</i>	1bw op Frax.
<i>Parmeliopsis</i> <i>ambigua</i>	4v 7w op Carp. bet. 8v
<i>Peltigera</i> <i>lepidophora</i>	1w terr.
<i>polydactyla</i>	5s 10sw
<i>praetextata</i>	4v op Acer platan. 10sw
<i>rufescens</i>	1w
<i>Pertusaria</i> <i>albescens</i>	1w op Frax. 4 op Acer plat. 8v
<i>amara</i>	4 op Ulmus 8v 10v
<i>coccodes</i>	5w op Qu.
<i>corallina</i>	1b
<i>flavida</i>	10w op Frax.
<i>hemisphaerica</i>	1w op Fag. 5w op Qu. 8w op Qu.
<i>leucostoma</i>	7w op Carp. bet.
<i>pertusa</i>	4w op Acer plat. 7w op Carp. bet. 8v
<i>pseudocorallina</i>	1b
<i>Phlyctis</i> <i>argena</i>	4w op Acer plat. 8v 10v
<i>Physcia</i> cf. <i>dimidiata</i>	1b
<i>tenella</i>	1w op Pop.
<i>Physconia</i> <i>detersa</i>	1b
<i>pulverulacea</i>	1w op Frax.
<i>Platismatia</i> <i>glauca</i>	1w op Salix 8v
<i>Porina</i> <i>aenea</i>	7w op Frax.
<i>Protoblastenia</i> <i>calva</i>	2b (cf.)
<i>rupestris</i>	2v
<i>Pseudevernia</i> <i>furfuracea</i>	8v

<i>Psilolechia lucida</i>	1w
<i>Ramalina farinacea</i>	4v
<i>pollinaria</i>	1sw
<i>Rinodina archeoides</i>	1b
<i>gennarii</i>	1b
<i>Sarcogyne regularis</i>	3b
<i>Solorina saccata</i>	2b
<i>Staurothele</i> sp.	2b
<i>Toninia coeruleonigricans</i>	1w terr.
<i>Usnea subfloridana</i>	1w op Salix (cf.) 8v
<i>Verrucaria nigrescens</i>	2v
<i>Xanthoria parietina</i>	1w op dode Popul.